

8 maart 2019
Auteur: Lotte Kamphuis

3VRAAGT: INTERNATIONALE VROUWENDAG

Samenvatting

Internationale Vrouwendag belangrijk voor jonge vrouwen

Vandaag, op 8 maart, is het Internationale Vrouwendag. Over de hele wereld is er op deze dag aandacht voor het verbeteren van levens van meisjes en vrouwen. Zes op de tien (60 procent) jonge vrouwen tussen de 16 en 34 jaar vindt het belangrijk dat deze dag bestaat.

Dat blijkt uit onderzoek van 3Vraagt, onderdeel van het EenVandaag Opiniepanel. Een derde (34 procent) van de jonge mannen vindt het bestaan van Internationale Vrouwendag belangrijk.

Jonge mensen vinden dat er op deze dag vooral aandacht moet zijn voor vrouwen in landen en culturen waar ze te maken hebben met onderdrukking en uitbuiting. Iemand schrijft: *"Internationale Vrouwendag moet gaan over de positie van vrouwen in het internationale landschap: de slechte toegang die vrouwen hebben tot onderwijs, geld en macht, en daarmee de mogelijkheid op te komen voor hun rechten."*

Ook in Nederland kan er op het gebied van vrouwenemancipatie nog veel verbeterd worden, vinden veel jongeren: *"Internationale Vrouwendag dient als een herinnering dat iedereen in de maatschappij gelijke kansen moet hebben, ongeacht geslacht. Men gaat ervan uit dat vrouwen het wel prima hebben. We vieren dit jaar immers 100 algemeen kiesrecht. Hoewel mannen en vrouwen voor de wet gelijk zijn, wordt er in de praktijk echter nog wel bewust als onbewust onderscheid gemaakt"*, zegt een deelnemer. Ongelijkheid in salaris voor dezelfde functie, het lage percentage van vrouwen in topfuncties en de rolverdeling in het gezin worden veel genoemd als punten van aandacht voor Nederland.

Grootste heldin? Mamma!

Er zijn veel bekende en onbekende vrouwen die zich inzetten of in hebben gezet voor de emancipatie van de vrouw. Om deze vrouwen te bedanken is het thema van Internationale Vrouwendag 2019 heldinnen. Deelnemers aan het 3Vraagt onderzoek

werd gevraagd welke vrouw hun heldin is. De onvervalste nummer één is hun moeder. Jongeren omschrijven haar vooral als een sterke vrouw die altijd voor hen klaarstaat. Daarnaast zien veel jonge meiden hun moeder als een voorbeeld van hoe je werk en een gezin kunt combineren.

Een jonge vrouw schrijft: *"Mijn moeder is voor mij het boegbeeld van een zelfstandige, onafhankelijke, hardwerkende vrouw. Naast een fulltime baan voedde zij ook haar twee kinderen alleen op. Wat een powervrouw! Door haar ben ik opgegroeid met het idee dat mannen en vrouwen gelijk zijn aan elkaar wat betreft kunnen. Nu de rechten nog!"*

Als het gaat over een bekende vrouw, wordt vooral Michelle Obama veel genoemd. Jonge mensen vinden de manier waarop ze zich inzet voor gelijkwaardigheid inspirerend. *"Michelle Obama is een krachtige vrouw die bol staat van de empathie en sympathie, maar haar tegenstanders keihard aanpakt en zich niks aantrekt van mensen die nare, racistisch of seksistische dingen over haar zeggen"*, zegt een deelnemer. Iemand anders voegt eraan toe: *"Ze zet zich heel erg in voor vrouwenemancipatie en moedigt vrouwen aan om alles uit henzelf te halen. Haar statement inspireert me enorm: 'when they go low, we go high!'"*

Over dit onderzoek

3Vraagt is onderdeel van het EenVandaag Opiniepanel en stuurt circa eens per maand een vragenlijst aan leden tussen de 16 en 34 jaar. Aan dit onderzoek, gehouden van 4 tot en met 7 maart, deden 1393 deelnemers mee. De resultaten zijn na weging representatief voor vijf variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, stemgedrag en spreiding over het land. De uitslagen worden gepubliceerd door EenVandaag, de jongerenplatforms van NPO3 en andere platformen van de Publieke Omroep.

Internationale vrouwendag

Meeste jonge vrouwen vinden deze dag belangrijk

In hoeverre vind je het belangrijk dat Internationale Vrouwendag bestaat?

	16-34 jaar	Hele panel
Belangrijk	47%	49%
Niet belangrijk	51%	48%
Weet niet / geen mening	2%	3%

Zes op de tien (60%) jonge vrouwen tussen de 16-34 jaar vinden het belangrijk dat Internationale Vrouwendag bestaat. Bij jonge mannen ligt dit percentage lager: 34% vindt het belangrijk.

Open antwoord: Waar zou volgens jou aandacht voor moeten zijn tijdens Internationale Vrouwendag?

Deelnemers aan het onderzoek die het belangrijk vinden dat Internationale Vrouwendag bestaat geven enerzijds aan het belangrijk te vinden dat er aandacht is voor het verbeteren van levens van meisjes en vrouwen in samenlevingen waar ze te maken hebben met onderdrukking en uitbuiting. Daarnaast vinden ze het waardevol dat er ook wordt gekeken naar Nederland. Een verschil in inkomensgelijkheid, arbeidskansen en rolverdeling tussen mannen en vrouwen worden bijvoorbeeld veel genoemd als punten van aandacht in ons land. Mensen die het niet belangrijk vinden dat Internationale Vrouwendag bestaat geven vooral aan dat ze vinden dat er tegenwoordig heel veel verschillende soorten 'dagen' zijn. Daarnaast schrijven sommigen dat ze vinden dat de dag meer nadruk legt op het verschil dan gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Hierbij een willekeurige selectie van de open antwoorden:

"Ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, voornamelijk in landen waar de ongelijkheid duidelijker zichtbaar is dan in Nederland."

"Emancipatie over de hele wereld. Ik geloof dat er prangende zaken zijn buiten Nederland zoals kinderprostitutie, mensenhandel, vrouwenbesnijdenis, etc."

"Internationale Vrouwendag moet gaan over de positie van vrouwen in het internationale landschap: de slechte toegang die vrouwen hebben tot onderwijs, geld en macht, en daarmee de mogelijkheid op te komen voor hun rechten."

"Er moet meer aandacht komen voor seksueel geweld en dat vrouwen niet geloofd worden. Er worden nog elke dag vrouwen verkracht, seksueel misbruikt of lastiggevallen en vrouwen zijn vaak bang voor gevolgen om hier publiekelijk over te spreken."

"Seksuele vrijheid en gelijkheid. Seksuele voorlichting en zwangerschapspreventie."

"Dat vrouwen nog steeds onderschat of onderdrukt worden in bepaalde culturen/geloven."

"Internationale Vrouwendag dient als een herinnering dat iedereen in de maatschappij gelijke kansen moet hebben, ongeacht geslacht. Men gaat ervan uit dat vrouwen het wel prima hebben. We vieren dit jaar immers 100 algemeen kiesrecht. Hoewel mannen en vrouwen voor de wet gelijk zijn, wordt er in de praktijk echter nog wel bewust als onbewust onderscheid gemaakt"

"Aandacht voor westerse problemen zoals arbeidsparticipatie, verschil in salaris tussen mannen en vrouwen in dezelfde functie, de rolverdeling in zorg en werk, de maatschappelijke normen waar vrouwen aan worden gemeten vs de normen waar mannen aan worden gemeten."

"Ik vind het ronduit belachelijk dat we 1 dag in het jaar kiezen om het vrouw zijn te vieren. Wij zijn het hele jaar van belang en gelijk aan mannen. Een dag van gelijkheid lijkt me daarom beter op zijn plaats. De man moet juist betrokken worden bij dit soort dagen, want de weg naar verandering in deze kwestie bewandelen we samen."

Grootste groep jonge vrouwen voor vrouwenquotum in bedrijfsleven

Vind je het over het algemeen een goede of slechte zaak als bedrijven worden verplicht een bepaald percentage vrouwen in de top aan te nemen?

	16-34 jaar	Hele panel
Een goede zaak	32%	35%
Een slechte zaak	58%	53%
Weet niet / geen mening	10%	12%

54% van de vrouwelijke deelnemers tussen de 16 en 34 jaar vindt een vrouwenquotum een goede zaak. Bij jonge mannelijke deelnemers ligt dit percentage lager: van hen vindt 11% het een goede zaak.

Open antwoord: Waarom vind je het een goede of slechte zaak?

Deelnemers die het over het algemeen een slechte zaak vinden als bedrijven worden verplicht een bepaald percentage vrouwen in de top aan te nemen, geven vooral aan dat ze vinden dat mensen moeten worden aangenomen op basis van hun kwaliteiten en dat geslacht hier geen rol bij hoort te spelen. Volgens hen gaat geschiktheid boven geslacht. Daarnaast geven sommigen aan dat meer vrouwen dan mannen parttime werken en dat ook dit invloed heeft op je doorgroeimogelijkheden naar de top van het bedrijfsleven.

Voorstanders van een vrouwenquotum geven als argument dat verandering van een (bedrijfs)cultuur vaak niet vanzelf gaat en dat het inmiddels wel erg lang duurt voor er meer vrouwen aan de top werken. Een quotum is een maatregel dat het proces kan versnellen. Ook denken ze dat als er meer vrouwen in de top werken, dit een goed voorbeeld is voor andere vrouwen.

Hiernaast een willekeurige selectie van de open antwoorden:

"Quota zijn nooit een goed idee omdat er dan situaties ontstaan waarbij mensen functies krijgen op basis van hun geslacht en niet op basis van hun kennis, kunde, ervaring en kwaliteiten."

"Ik vind het een zeer slechte zaak. Dit zal uitsluiting betekenen voor competente mannen die gediscrimineerd worden vanwege hun geslacht."

"Mensen moeten worden beoordeeld op kwaliteiten, niet op geslacht. Positieve discriminatie is ook discriminatie."

"We moeten niet doen alsof vrouwen niet vaker deeltijd werken, of lange tijd hun carrière op een laag pitje zetten vanwege een kinderwens. Dit blijft toch een keuze die een (tijdelijke) invloed zal hebben op je carrièremogelijkheden."

"Als een bedrijf in de praktijk geen vrouwen aanneemt, dan is een quotum nodig, maar als vrouwen evenveel kans maken, dan niet. Het is niet de bedoeling dat een vrouw wordt gekozen enkel omdat ze vrouw is."

"Een quotum betekent dat je als vrouw alleen aangenomen wordt vanwege je geslacht, niet je kwaliteiten. Ik vind een quotum eigenlijk een belediging voor vrouwen."

"Als er helemaal geen vrouwen in de top zijn, dan kan een quota wel nodig zijn al is het maar om de duidelijk scheve recruitment bij te sturen."

"Ik vind het goed, alleen mag dit niet ten koste gaan van de kwaliteit van de werknemers."

"Vrouwen krijgen vaak de kans niet om toe te treden tot de "old boys club". Degenen die een nieuwe bestuurder moeten kiezen, kiezen iemand die op henzelf lijkt, en dus vaak mannen. Door vrouwen op die posities te moeten zetten, zorgt de top er ook voor dat vrouwen zichtbaarder worden in dat soort posities, waardoor het ook andere vrouwen inspireert om op zo'n positie te kunnen komen. Representatie is heel erg belangrijk."

"Een goede zaak. Zo wordt een cultuur doorbroken waarin we altijd mannen als geschikter zien dan vrouwen."

"Vrouwen zijn ook een rolmodel voor andere vrouwen, mannen en kinderen. Door hier meer aandacht aan te besteden wordt meer gezien als normaal."

Stelling: 'Mannen zijn betere leiders dan vrouwen.'

	16-34 jaar	Hele panel
Eens	21%	13%
Oneens	63%	63%
Weet niet / geen mening	16%	16%

De volgende vraag is geteld aan deelnemers die werken of stagelopen:

Heb je wel eens het gevoel gehad dat je zelf of je collega's op je werk anders worden behandeld op basis van jouw of hun geslacht?

	16-34 jaar	Hele panel
Dat gevoel heb ik wel eens gehad	33%	34%
Dat gevoel heb ik nooit gehad	63%	64%
Weet niet / geen mening	4%	3%

Vier op de tien (41%) vrouwen die deelnamen aan het onderzoek hebben wel eens het gevoel gehad dat zijzelf of collega's anders worden behandeld op basis van hun geslacht. Bij mannen is dit een kwart (27%).

Open antwoord: Zo ja, wat gebeurde er toen?

Veel mannen beschrijven dat als er een fysiek (zwaardere) klus moet worden gedaan, deze vaak aan een man wordt gegeven in plaats van aan een vrouw. Iemand schrijft: "Als er iets moet worden getild of bepaald blijktbaar typisch "mannenwerk" gedaan moet worden, dan rust er als man een soort van maatschappelijke sociale verplichting op je, terwijl je voor datzelfde klusje als vrouw vaak automatisch wordt overgeslagen." Ook beschrijven sommigen het gevoel dat er vaak vriendelijker wordt omgegaan met vrouwen en zij hun uiterlijk mee hebben. Een deelnemer zegt: "met name knappe vrouwen kwamen gemakkelijk weg met het begaan van blunders. Mannen kregen altijd de volle laag."

Vrouwen omschrijven vooral het gevoel dat ze niet op hun niveau worden geschat. Bijvoorbeeld vanwege hun uiterlijk of in vergelijking met mannen als minderwaardig worden gezien. Een aantal voorbeelden:

"Bijvoorbeeld de aanname dat ik de secretaresse ben, in plaats van de baas. En dat ik minder technische kennis heb dan mijn mannelijke collega's."

"Bijvoorbeeld gevraagd worden om te notuleren of andere kleine taken zoals schoonmaken."

"Vrouwen verdienen minder dan de mannen met dezelfde functie bij ons op kantoor."

"Vrouwelijke collega's die vaak opmerkingen krijgen met betrekking tot uiterlijk."

"Vrouwen worden naar meer zichtbare plekken geschoven in horeca en supermarkt."

"Baas: 'Ik ben blij dat je vrijgezel bent, want het is veel te lastig voor het bedrijf als je zwanger raakt en met zwangerschapsverlof gaat.' Client: 'Gefeliciteerd met je promotie, maar wordt het niet tijd voor je dat je trouwt, kinderen krijgt en je op het gezinsleven richt?'"

Krijgen bij het bedrijf / de organisatie waar je werkt vrouwen volgens jou meer of minder kansen om door te groeien dan mannen?

	16-34 jaar	Hele panel
Vrouwen krijgen meer kansen om door te groeien dan mannen	8%	7%
Vrouwen krijgen evenveel kansen om door te groeien als mannen	73%	67%
Vrouwen krijgen minder kansen om door te groeien dan mannen	10%	11%
Weet niet / geen mening	9%	15%

16% van de vrouwelijke deelnemers heeft het gevoel dat vrouwen minder kansen krijgen om door te groeien dan mannen. Onder mannelijke deelnemers is dit 6%.

12% van de mannelijke deelnemers denkt dat vrouwen meer kansen krijgen om door te groeien. Onder vrouwelijke deelnemers denkt 12% dat.

Denk je dat op jouw werk mannen in het algemeen meer verdienen dan vrouwelijke collega's met dezelfde taken, of niet?

	16-34 jaar	Hele panel
Dat denk ik wel	14%	20%
Dat denk ik niet	76%	60%
Weet niet / geen mening	10%	20%

Een kwart van de vrouwen (24%) denkt dat mannen in het algemeen meer verdienen dan hun vrouwelijke collega's bij het bedrijf/de organisatie waar ze werken. Onder mannelijke deelnemer denkt 15% dat.

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 4 tot en met 7 maart, deden 23.262 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee, waarvan 1.393 jonge mensen tussen de 16 en 34 jaar oud. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lotte Kamphuis: lotte.kamphuis@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

